

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.12.2015
COM(2015) 593 final

2015/0272 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση των οδηγιών 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, και 2012/19/ΕΚ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SWD(2015) 259 final}

{SWD(2015) 260 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1 Γενικό πλαίσιο

Η οικονομία της Ένωσης επί του παρόντος χάνει σημαντική ποσότητα πιθανών δευτερογενών πρώτων υλών που βρίσκονται σε ροές αποβλήτων. Το 2013 η συνολική παραγωγή αποβλήτων στην ΕΕ ανήλθε σε περίπου 2,5 δισ. τόνους, από τα οποία 1,6 δισεκατομμύρια τόνοι δεν επαναχρησιμοποιήθηκαν ούτε ανακυκλώθηκαν και, κατά συνέπεια, χάθηκαν για την ευρωπαϊκή οικονομία. Εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να ανακυκλωθούν ή να επαναχρησιμοποιηθούν 600 εκατομμύρια τόνοι επιπλέον. Για παράδειγμα, μόνο ένα μικρό ποσοστό (43%) των αστικών αποβλήτων που παρήχθησαν στην Ένωση ανακυκλώθηκε, ενώ το υπόλοιπο κατέληξε σε χώρους υγειονομικής ταφής (31%) ή αποτεφρώθηκε (26%). Κατά συνέπεια, η ΕΕ χάνει σημαντικές ευκαιρίες να βελτιώσει την αποδοτικότητα των πόρων και να δημιουργήσει μια πιο κυκλική οικονομία.

Όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, η Ένωση αντιμετωπίζει επίσης μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών της. Το 2011 έξι κράτη μέλη απόθεσαν σε χώρους υγειονομικής ταφής λιγότερο από το 3% των αστικών αποβλήτων τους, 18 κράτη μέλη περίπου περισσότερο από το 50%, και ορισμένα κράτη μέλη περισσότερο από το 90%. Αυτή η ανομοιογενής κατάσταση πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως.

Οι προτάσεις για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα¹, της οδηγίας 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας², της οδηγίας 1999/31/ΕΚ περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων³, της οδηγίας 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους⁴, της οδηγίας 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών⁵ και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού⁶ αποτελούν μέρος δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία, η οποία περιλαμβάνει επίσης ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Κάλυψη του κενού – Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία».

1.2 Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Οι πρόσφατες τάσεις υποδηλώνουν ότι είναι δυνατόν να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την αποδοτικότητα των πόρων και ότι μπορούν να αποκομιστούν σημαντικά οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη. Η μετατροπή των αποβλήτων σε πόρους

¹ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

² Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10).

³ Οδηγία 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων (ΕΕ L 182 της 16.7.1999, σ. 1).

⁴ Οδηγία 2000/53/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους (ΕΕ L 269 της 21.10.2000, σ. 34-43).

⁵ Οδηγία 2006/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και με την κατάργηση της οδηγίας 91/157/ΕΟΚ, (ΕΕ L 266 της 26.9.2006, σ. 1-14).

⁶ Οδηγία 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (ΕΕ L 197 της 24.7.2012, σ. 38-71).

αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την αύξηση της αποδοτικότητας των πόρων και την κάλυψη του κενού σε μια κυκλική οικονομία.

Οι νομικά δεσμευτικοί στόχοι στη νομοθεσία της ΕΕ περί αποβλήτων αποτέλεσαν καθοριστική κινητήρια δύναμη για τη βελτίωση των πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων, την ενθάρρυνση της καινοτομίας όσον αφορά την ανακύκλωση, για τον περιορισμό της χρήσης της υγειονομικής ταφής και για τη δημιουργία κινήτρων με στόχο την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών. Η εξέλιξη της πολιτικής σχετικά με τα απόβλητα μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη: αειφόρο ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας, περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, άμεση εξοικονόμηση πόρων που συνδέονται με τη βελτίωση των πρακτικών διαχείρισης των αποβλήτων, και ένα καλύτερο περιβάλλον.

Η πρόταση για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ ανταποκρίνεται στη νομική υποχρέωση επανεξέτασης των στόχων διαχείρισης των αποβλήτων στην εν λόγω οδηγία. Οι προτάσεις που αποτελούν μέρος της δέσμης μέτρων για την κυκλική οικονομία και τροποποιούν τις έξι οδηγίες που αναφέρονται ανωτέρω βασίζονται εν μέρει στην πρόταση που κατέθεσε η Επιτροπή τον Ιούλιο του 2014 και απέσυρε στη συνέχεια τον Φεβρουάριο του 2015. Είναι σύμφωνες με τους στόχους του χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη⁷ και του 7ου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον⁸, συμπεριλαμβανομένων της πλήρους εφαρμογής της ιεράρχησης των αποβλήτων⁹ σε όλα τα κράτη μέλη, της μείωσης της παραγωγής αποβλήτων σε απόλυτους αριθμούς και κατά κεφαλή, της διασφάλισης ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας και της χρήσης των ανακυκλωμένων αποβλήτων ως μείζονος, αξιόπιστης πηγής πρώτων υλών για την Ένωση. Επίσης, συμβάλλουν στην εφαρμογή της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τις πρώτες ύλες¹⁰ και καλύπτουν τη ανάγκη πρόληψης της δημιουργίας απορριμμάτων τροφίμων. Επιπλέον, οι εν λόγω προτάσεις απλουστεύουν τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων που περιλαμβάνονται και στις έξι οδηγίες.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

2.1 Μελέτες

Οι προτάσεις και η συνοδευτική εκτίμηση αντικτύπου αξιολογούν τις τεχνολογικές και κοινωνικοοικονομικές πτυχές και τις πτυχές της σχέσης κόστους-οφέλους που συνδέονται με την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα. Εκπονήθηκε συμπληρωματική εκτίμηση αντικτύπου προκειμένου να αναλυθούν οι πιθανές επιπτώσεις πρόσθετων παραλλαγών των βασικών επιλογών πολιτικής που ορίζονται στην εκτίμηση αντικτύπου.

2.2 Εσωτερικές διαβουλεύσεις

Εντός της Επιτροπής, ομάδα καθοδήγησης για την εκτίμηση του αντίκτυπου, απαρτιζόμενη από διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής (Γενική Γραμματεία, ECFIN, GROW, CLIMA, KKEp., και ESTAT) παρακολούθησε την εκπόνηση των νομοθετικών προτάσεων.

⁷ COM(2011) 571.

⁸ Απόφαση αριθ. 1386/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013, σχετικά με γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2020 «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 171).

⁹ Η ιεράρχηση των αποβλήτων δίνει περισσότερο βάρος στην πρόληψη και αμέσως μετά στην επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση πριν από την ανάκτηση ενέργειας και την τελική διάθεση, που περιλαμβάνει την υγειονομική ταφή και την αποτέφρωση χωρίς ανάκτηση ενέργειας.

¹⁰ COM(2008) 699 και COM(2014) 297.

2.3 Εξωτερικές διαβουλεύσεις

Η Επιτροπή εκπόνησε ενδεικτικό κατάλογο των θεμάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν και τον Φεβρουάριο του 2013 ξεκίνησαν οι πρώτες συνεντεύξεις με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη. Τον Ιούνιο του 2013 ξεκίνησε διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με τα ελάχιστα πρότυπα διαβουλεύσεων, η οποία ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013. Υποβλήθηκαν 670 απαντήσεις, αριθμός που εκφράζει τις έντονες ανησυχίες του κοινού σχετικά με την κατάσταση της διαχείρισης των αποβλήτων στην ΕΕ και τις υψηλές προσδοκίες για την ανάληψη δράσης από την ΕΕ στον συγκεκριμένο τομέα. Ειδική διαβούλευση με τα κράτη μέλη πραγματοποιήθηκε μεταξύ του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου του 2015, καθώς και ευρύτερη διαβούλευση σχετικά με την κυκλική οικονομία.

2.4 Εκτίμηση αντικτύπου

Έκθεση εκτίμησης αντικτύπου και σχετική περίληψη δημοσιεύθηκαν μαζί με την πρόταση που εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2014¹¹. Η εκτίμηση αντικτύπου, η οποία παραμένει σε ισχύ ως η κύρια βάση ανάλυσης για τις αναθεωρημένες νομοθετικές προτάσεις, αξιολογεί τις κυριότερες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις των διαφόρων επιλογών πολιτικής για τη βελτίωση της διαχείρισης αποβλήτων στην ΕΕ. Αξιολογούνται διάφορα επίπεδα φιλοδοξίας, τα οποία συγκρίνονται με το «σενάριο αναφοράς», προκειμένου να προσδιοριστούν τα πλέον κατάλληλα μέσα και στόχοι παράλληλα με την ελαχιστοποίηση των δαπανών και τη μεγιστοποίηση των οφελών.

Στις 8 Απριλίου 2014 η επιτροπή εκτίμησης αντικτύπου της Επιτροπής εξέδωσε θετική γνώμη σχετικά με την εκτίμηση αντικτύπου, προβαίνοντας παράλληλα σε ορισμένες συστάσεις για τη βελτίωση της έκθεσης. Η επιτροπή ζήτησε να διευκρινιστεί περαιτέρω ο ορισμός του προβλήματος και η ανάγκη για νέους μεσοπρόθεσμους στόχους, να ενισχυθούν τα επιχειρήματα υπέρ της απαγόρευσης της ταφής από την άποψη της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και υπέρ ενιαίων στόχων για όλα τα κράτη μέλη, και να εξηγηθεί λεπτομερέστερα ο τρόπος με τον οποίο λαμβάνονται υπόψη στην πρόταση οι διαφορετικές επιδόσεις των κρατών μελών.

Η εκτίμηση αντικτύπου οδήγησε στο συμπέρασμα ότι ένας συνδυασμός επιλογών θα αποφέρει τα ακόλουθα οφέλη:

- μείωση του διοικητικού φόρτου, ιδίως για τις μικρές εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις, απλούστευση και βελτίωση της εφαρμογής, μεταξύ άλλων με τη διατήρηση των στόχων που είναι «κατάλληλοι για τον επιδιωκόμενο σκοπό»·
- δημιουργία θέσεων εργασίας – τουλάχιστον 170.000 άμεσες θέσεις εργασίας θα μπορούσαν να δημιουργηθούν έως το 2035, οι περισσότερες από τις οποίες είναι αδύνατον να μετακινηθούν εκτός της ΕΕ·
- μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου – περισσότερα από 600 εκατ. τόνοι αερίων του θερμοκηπίου θα μπορούσαν να αποφευχθούν μεταξύ των ετών 2015 και 2035·
- θετικές συνέπειες για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ στους τομείς της διαχείρισης και ανακύκλωσης αποβλήτων, καθώς και στον μεταποιητικό τομέα της ΕΕ (βελτίωση των συστημάτων διευρυμένης ευθύνης των παραγωγών, μείωση των κινδύνων που συνδέονται με την πρόσβαση στις πρώτες ύλες)·

¹¹ COM(2014) 397.

- εκ νέου διοχέτευση δευτερογενών πρώτων υλών στην οικονομία της ΕΕ, με αποτέλεσμα τη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από εισαγωγές πρώτων υλών.

Μαζί με τη νομοθετική πρόταση εκδόθηκε αναλυτικό σημείωμα προς συμπλήρωση της εκτίμησης αντικτύπου. Στο εν λόγω σημείωμα αναλύθηκαν ορισμένες πρόσθετες και εναλλακτικές επιλογές, με σκοπό να ληφθούν καλύτερα υπόψη τα διάφορα σημεία εκκίνησης κάθε κράτους μέλους.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

3.1 Σύνοψη της προτεινόμενης δράσης

Τα κύρια στοιχεία των προτάσεων για την τροποποίηση της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα είναι τα ακόλουθα:

- εναρμόνιση των ορισμών·
- αύξηση του στόχου για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων στο 65% έως το 2030·
- αύξηση των στόχων για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των απορριμμάτων συσκευασίας και την απλούστευση της δέσμης στόχων·
- σταδιακός περιορισμός της υγειονομικής ταφής των αστικών αποβλήτων στο 10% έως το 2030·
- μεγαλύτερη εναρμόνιση και απλούστευση του νομικού πλαισίου για τα υποπροϊόντα και αποχαρακτηρισμός αποβλήτων·
- νέα μέτρα για την προώθηση της πρόληψης, ακόμη και για τα απορρίμματα τροφίμων, και της επαναχρησιμοποίησης·
- καθιέρωση ελάχιστων συνθηκών λειτουργίας για τη διευρυμένη ευθύνη των παραγωγών·
- δημιουργία συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς τους στόχους ανακύκλωσης·
- απλούστευση και εκσυγχρονισμός των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων·
- προσαρμογή στα άρθρα 290 και 291 της ΣΛΕΕ για τις κατ' εξουσιοδότηση και τις εκτελεστικές πράξεις.

3.2 Νομική βάση και δικαίωμα δράσης

Οι προτάσεις τροποποιούν έξι οδηγίες με αντικείμενο τη διαχείριση διαφορετικών αποβλήτων. Οι προτάσεις για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, της οδηγίας 1999/31/ΕΚ, της οδηγίας 2000/53/ΕΚ, της οδηγίας 2006/66/ΕΚ και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ βασίζονται στο άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, ενώ η πρόταση για την τροποποίηση της οδηγίας 94/62/ΕΚ βασίζεται στο άρθρο 114 της ΣΛΕΕ.

Το άρθρο 11 παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ ορίζει ως στόχο το 50% για την προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση οικιακών και παρόμοιων αποβλήτων και ως στόχο το 70% για την προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση άλλων υλικών, μη επικίνδυνων αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις έως το 2020. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 4, έως την 31η Δεκεμβρίου 2014 το αργότερο, η Επιτροπή έπρεπε να εξετάσει τους εν λόγω στόχους με σκοπό να τους ενισχύσει, εφόσον χρειαζόταν, και να εξετάσει τη θέσπιση στόχων για άλλες κατηγορίες αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της θέσπισης των στόχων. Σύμφωνα με το άρθρο 9 στοιχείο γ), η Επιτροπή έπρεπε

να καθορίσει, έως τα τέλη του 2014, στόχους για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και την αποσύνδεση για το 2020, με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης, αν κρινόταν αναγκαίο, της αναθεώρησης των δεικτών που αναφέρονται στο άρθρο 29 παράγραφος 4. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 4, στην πρώτη έκθεση που υποβάλλεται έως τις 12 Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή έπρεπε να αξιολογήσει σειρά μέτρων, μεταξύ άλλων προγράμματα ευθύνης των παραγωγών για ειδικές ροές αποβλήτων, στόχους, δείκτες και μέτρα που σχετίζονται με την ανακύκλωση, καθώς και δραστηριότητες ανάκτησης υλικών και ενέργειας που μπορεί να συμβάλουν πιο αποτελεσματικά στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στα άρθρα 1 και 4.

Το άρθρο 5 παράγραφος 2 της οδηγίας 1999/31/ΕΚ ορίζει τρεις στόχους για την εκτροπή των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων από τους χώρους υγειονομικής ταφής και απαγορεύει την υγειονομική ταφή ορισμένων ροών αποβλήτων. Το αργότερο έως τις 16 Ιουλίου 2016 τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκπληρώσουν τον τελευταίο στόχο για την εκτροπή των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων από τους χώρους υγειονομικής ταφής. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2, ο στόχος αυτός έπρεπε να επανεξεταστεί έως τις 16 Ιουλίου 2014, με σκοπό την επιβεβαίωση ή την τροποποίησή του, προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και υπό το πρίσμα της πρακτικής πείρας που απέκτησαν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή των δύο προηγούμενων στόχων.

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας 94/62/ΕΚ καθορίζει στόχους για την ανάκτηση και την ανακύκλωση των απορριμμάτων συσκευασίας, τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 5, καθορίζονται κάθε πέντε έτη, με βάση την πρακτική πείρα που έχουν αποκτήσει τα κράτη μέλη και τα πορίσματα της επιστημονικής έρευνας και των τεχνικών αξιολογήσεων, όπως οι αξιολογήσεις κύκλου ζωής και οι αναλύσεις κόστους-οφέλους.

3.3 Αρχή της επικουρικότητας και αρχή της αναλογικότητας

Οι προτάσεις είναι σύμφωνες με την αρχή της επικουρικότητας και την αρχή της αναλογικότητας που ορίζονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιορίζονται στην τροποποίηση των οδηγιών που αναφέρθηκαν ανωτέρω, με τη διαμόρφωση ενός πλαισίου για τη θέσπιση κοινών στόχων, αφήνοντας, παράλληλα, στα κράτη μέλη την ευχέρεια να αποφασίσουν τις ακριβείς μεθόδους εφαρμογής.

3.4 Επεξηγηματικά έγγραφα

Η Επιτροπή θεωρεί ότι έγγραφα που εξηγούν τα μέτρα των κρατών μελών για τη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό τους δίκαιο είναι απαραίτητα προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των πληροφοριών σχετικά με την εν λόγω μεταφορά.

Η νομοθεσία σχετικά με τα απόβλητα σε πολλές περιπτώσεις μεταφέρεται με έναν ιδιαίτερα αποκεντρωμένο τρόπο στα κράτη μέλη, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο και με πολλαπλές νομικές πράξεις, ανάλογα με τη διοικητική διάρθρωση κάθε κράτους μέλους. Ως εκ τούτου, κατά τη μεταφορά των τροποποιημένων οδηγιών τα κράτη μέλη ενδέχεται να χρειαστεί να τροποποιήσουν ευρύ φάσμα νομοθετικών πράξεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι προτάσεις τροποποιούν έξι διαφορετικές οδηγίες για τα απόβλητα και επηρεάζουν σημαντικό αριθμό νομικά δεσμευτικών υποχρεώσεων, μεταξύ των οποίων τη συνολική τροποποίηση των στόχων που περιλαμβάνονται στην οδηγία 2008/98/ΕΚ, στην οδηγία 1999/31/ΕΚ και στην οδηγία 94/62/ΕΚ και την απλούστευση της οδηγίας 2000/53/ΕΚ, της οδηγίας 2006/66/ΕΚ και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ. Πρόκειται για περίπλοκη αναθεώρηση της νομοθεσίας σχετικά με τα απόβλητα, η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να επηρεάσει ορισμένες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Οι αναθεωρημένοι στόχοι για τη διαχείριση των αποβλήτων που περιέχονται στις τροποποιούμενες οδηγίες είναι διασυνδεδεμένοι και θα πρέπει να μεταφερθούν με προσοχή στην εθνική νομοθεσία και, στη συνέχεια, να ενσωματωθούν στα εθνικά συστήματα διαχείρισης αποβλήτων.

Οι προτεινόμενες διατάξεις θα επηρεάσουν ευρύ φάσμα ιδιωτικών και δημόσιων ενδιαφερόμενων μερών στα κράτη μέλη και θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις μελλοντικές επενδύσεις σε υποδομές διαχείρισης των αποβλήτων. Η πλήρης και ορθή μεταφορά της νέας νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο είναι σημαντική, ώστε να διασφαλιστεί ότι θα επιτευχθούν οι στόχοι της (δηλαδή η προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, η αύξηση της αποδοτικής χρησιμοποίησης των πόρων και η διασφάλιση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, καθώς και η αποφυγή των εμποδίων στο εμπόριο και του περιορισμού του ανταγωνισμού εντός της ΕΕ).

Η απαίτηση παροχής επεξηγηματικών εγγράφων ενδέχεται να δημιουργήσει επιπλέον διοικητικό φόρτο για ορισμένα κράτη μέλη. Ωστόσο, τα επεξηγηματικά έγγραφα είναι αναγκαία για την αποτελεσματική επαλήθευση της πλήρους και ορθής μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, η οποία έχει ουσιώδη σημασία για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, και δεν υπάρχουν λιγότερο επαχθή μέτρα που να επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση. Επιπλέον, τα επεξηγηματικά έγγραφα μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη μείωση του διοικητικού φόρτου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης από την Επιτροπή· χωρίς αυτά θα απαιτούνταν σημαντικοί πόροι και πολυάριθμες επαφές με τις εθνικές αρχές, έτσι ώστε να παρακολουθούνται οι μέθοδοι της μεταφοράς σε όλα τα κράτη μέλη.

Με βάση τα ανωτέρω, κρίνεται σκόπιμο να ζητηθεί από τα κράτη μέλη να συνοδεύουν την κοινοποίηση των μέτρων τους για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα, στα οποία να εξηγούν τη σχέση των διατάξεων των οδηγιών που τροποποιούν τη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα με τα αντίστοιχα μέρη των εθνικών πράξεων μεταφοράς.

3.5 Κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής

Οι κατ' εξουσιοδότηση και οι εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής και οι αντίστοιχες διαδικασίες για την έγκριση των εν λόγω πράξεων καθορίζονται στις παραγράφους 4, 5, 6, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 21 και 22 του άρθρου 1 της πρότασης σχετικά με την οδηγία 2008/98/ΕΚ, στις παραγράφους 4, 6, 7, 9 και 10 του άρθρου 1 της πρότασης σχετικά με την οδηγία 94/62/ΕΚ, στις παραγράφους 6 και 7 του άρθρου 1 της πρότασης σχετικά με την οδηγία 1999/31/ΕΚ και στις τροπολογίες που προτείνονται στα άρθρα 1 και 3 της πρότασης σχετικά με τις οδηγίες 2000/53/ΕΚ και 2012/19/ΕΕ.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Οι προτάσεις δεν θα έχουν επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, επομένως, δεν συνοδεύονται από το δημοσιονομικό δελτίο που προβλέπεται στο άρθρο 31 του δημοσιονομικού κανονισμού [κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου)].

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση των οδηγιών 2000/53/ΕΚ για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, και 2012/19/ΕΚ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹²,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών¹³,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η διαχείριση των αποβλήτων στην Ένωση θα πρέπει να βελτιωθεί, με στόχο την προστασία, τη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, την προστασία της υγείας του ανθρώπου και τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων, καθώς και την προώθηση μιας πιο κυκλικής οικονομίας.
- (2) Για να μειωθεί ο κανονιστικός φόρτος για τις μικρές εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις, θα πρέπει να απλουστευθούν οι απαιτήσεις αδειοδότησης και καταχώρισης για τις εν λόγω εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις.
- (2) Οι εκθέσεις εφαρμογής που εκπονούνται από τα κράτη μέλη ανά τριετία δεν έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικό εργαλείο για την επαλήθευση της συμμόρφωσης και τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής, ενώ δημιουργούν περιττό διοικητικό φόρτο. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να καταργηθούν οι διατάξεις που υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να υποβάλλουν τις εκθέσεις αυτές, και, για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά τα στατιστικά στοιχεία που υποβάλλουν ετησίως τα κράτη μέλη στην Επιτροπή.
- (3) Τα στατιστικά στοιχεία που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη είναι σημαντικά για την αξιολόγηση από την Επιτροπή της συμμόρφωσης όλων των κρατών μελών προς τη νομοθεσία σχετικά με τα απόβλητα. Η ποιότητα, η αξιοπιστία και η συγκρισιμότητα

¹² EE C , , σ. .

¹³ EE C , , σ. .

των στατιστικών θα πρέπει να βελτιωθούν με την καθιέρωση ενός ενιαίου σημείου εισόδου για όλα τα στοιχεία σχετικά με τα απόβλητα, με τη διαγραφή των παρωχημένων απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων, με τη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών μεθοδολογιών υποβολής στοιχείων και με τη θέσπιση έκθεσης ποιοτικού ελέγχου των στοιχείων.

- (4) Η αξιόπιστη υποβολή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων είναι υψίστης σημασίας για την αποτελεσματική εφαρμογή και τη διασφάλιση της συγκρισιμότητας των στοιχείων επί ίσοις όροις μεταξύ των κρατών μελών. Συνεπώς, κατά την εκπόνηση των εκθέσεων σχετικά με τη συμμόρφωση προς τους στόχους που ορίζονται στις εν λόγω οδηγίες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν την πλέον πρόσφατη μεθοδολογία που έχει αναπτυχθεί από την Επιτροπή και τις εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες των κρατών μελών.
- (5) Συνεπώς, οι οδηγίες 2000/53/EK, 2006/66/EK και 2012/19/ΕΕ θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως.
- (6) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα¹⁴, τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει να συνοδεύουν, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων που λαμβάνουν για τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα τα οποία επεξηγούν τη σχέση μεταξύ των επιμέρους στοιχείων μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης κρίνει ότι είναι δικαιολογημένη η διαβίβαση των εγγράφων αυτών.
- (7) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων στην Ένωση, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην προστασία, στη διαφύλαξη και στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος καθώς και στη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας ή των επιπτώσεων των μέτρων, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ιδίου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των εν λόγω στόχων,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τροποποίηση της οδηγίας 2000/53/EK

Το άρθρο 9 της οδηγίας 2000/53/EK τροποποιείται ως εξής:

1) η παράγραφος 1 απαλείφεται·

2) εισάγονται οι ακόλουθες παράγραφοι 1α, 1β, 1γ και 1δ:

«1α. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 2 για κάθε ημερολογιακό έτος. Διαβιβάζουν τα εν λόγω στοιχεία ηλεκτρονικά, εντός 18 μηνών από το τέλος του έτους αναφοράς για το οποίο συλλέχθηκαν τα στοιχεία. Τα στοιχεία διαβιβάζονται με τον μορφότυπο που θεσπίζεται από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 1δ. Η πρώτη υποβολή

¹⁴ EE C 369, 17.12.2011, σ. 14.

καλύπτει τα στοιχεία που αφορούν την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου [*enter year of transposition of this Directive + 1 year*] έως την 31η Δεκεμβρίου [*enter year of transposition of this Directive + 1 year*].

1β. Τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το παρόν άρθρο συνοδεύονται από έκθεση ποιοτικού ελέγχου.

1γ. Η Επιτροπή εξετάζει τα στοιχεία που υποβάλλονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και δημοσιεύει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της εξέτασής της. Η εν λόγω έκθεση αξιολογεί την οργάνωση της συλλογής των στοιχείων, τις πηγές των στοιχείων και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στα κράτη μέλη, καθώς και την πληρότητα, την αξιοπιστία, την επικαιρότητα και τη συνέπεια των εν λόγω στοιχείων. Η αξιολόγηση μπορεί να περιλαμβάνει συγκεκριμένες συστάσεις για βελτίωση. Η έκθεση καταρτίζεται ανά τριετία.

1δ. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τη θέσπιση του μορφοτύπου διαβίβασης των στοιχείων σύμφωνα με την παράγραφο 1α. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2.».

Άρθρο 2

Τροποποίηση της οδηγίας 2006/66/EK

Η οδηγία 2006/66/EK τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 22 απαλείφεται.

2) Το άρθρο 23 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η Επιτροπή καταρτίζει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και τις επιπτώσεις της στο περιβάλλον και στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς έως το τέλος του 2016 το αργότερο».

β) στην παράγραφο 2, η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Στην έκθεσή της η Επιτροπή περιλαμβάνει αξιολόγηση των ακολούθων πτυχών της παρούσας οδηγίας:».

Άρθρο 3

Τροποποίηση της οδηγίας 2012/19/ΕΕ

Η οδηγία 2012/19/ΕΕ τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 16 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 5 απαλείφεται·

β) εισάγονται οι ακόλουθες παράγραφοι 5α, 5β, 5γ και 5δ:

«5α. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 16 παράγραφος 4 για κάθε ημερολογιακό έτος. Διαβιβάζουν τα εν λόγω στοιχεία ηλεκτρονικά, εντός 18 μηνών από το τέλος του έτους αναφοράς για το οποίο συλλέχθηκαν τα στοιχεία. Τα στοιχεία διαβιβάζονται με τον μορφότυπο που θεσπίζεται από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 5δ. Η πρώτη υποβολή καλύπτει τα στοιχεία που αφορούν την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου [*enter year of transposition of this Directive + 1 year*] έως την 31η Δεκεμβρίου [*enter year of transposition of this Directive + 1 year*].

5β. Τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το παρόν άρθρο συνοδεύονται από έκθεση ποιοτικού ελέγχου.

5γ. Η Επιτροπή εξετάζει τα στοιχεία που υποβάλλονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και δημοσιεύει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της εξέτασής της. Η έκθεση αξιολογεί την οργάνωση της συλλογής των στοιχείων, τις πηγές των στοιχείων και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στα κράτη μέλη, καθώς και την πληρότητα, την αξιοπιστία, την επικαιρότητα και τη συνέπεια των εν λόγω στοιχείων. Η αξιολόγηση μπορεί να περιλαμβάνει συγκεκριμένες συστάσεις για βελτίωση. Η έκθεση καταρτίζεται ανά τριετία.

5δ. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τη θέσπιση του μορφοτύπου διαβίβασης των στοιχείων σύμφωνα με την παράγραφο 5α. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 2.»

2) Το άρθρο 21 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 21

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 39 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 (*).

2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

3. Αν η επιτροπή δεν εκδώσει γνώμη, η Επιτροπή δεν εκδίδει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).».

Άρθρο 4

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως την *[insert date eighteen months after the entry into force of this Directive]*. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 5

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 6

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος